

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova

Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Pentru instituțiile de învățământ cu predare
în limbile minorităților naționale

Programă pentru examenul național de bacalaureat

Chișinău, 2021

Aprobată la ședința Comisiei Naționale de Examine
Proces-verbal nr.1 din 04 noiembrie 2021,
Ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr.1499 din 04 noiembrie 2021.

Autori:

- **Cazacu Tamara**, doctor în științe pedagogice;
- **Feteasco Rodica**, grad didactic Superior, Liceul Teoretic „Vasile Lupu”, mun. Chișinău;
- **Roșcovanu Veronica**, grad didactic Superior, Instituția Publică Liceul Teoretic „Dimitrie Cantemir”, mun. Chișinău;
- **Ciubotaru Zinaida**, grad didactic Superior, Instituția Publică Liceul Teoretic „Petru Movilă”, mun. Chișinău.

Programa de examen la limba și literatura română a fost discutată și avizată în cadrul catedrelor/departamentelor de profil ale instituțiilor de învățământ superior: Universitatea de Stat din Tiraspol, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, a comisiilor metodice din cadrul organelor locale de specialitate în domeniul învățământului și de experți în domeniu.

Structura programei

Programa conține:

1. Preliminarii
2. Competențe specifice ale disciplinei evaluate în cadrul examenului național de bacalaureat.
3. Unități de competență, unități de conținut, rezultate ale învățării, evaluate în cadrul examenului național de bacalaureat.
4. Exemple de itemi.
5. Exemplu de test și de barem de corectare.

1. Preliminarii

Programa pentru examenul național de bacalaureat la limba și literatura română este elaborată în baza Cadrului de referință, a Curriculumului Național, aprobat prin ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării (MECC) nr. 432/2017, a Curriculumului Național la limba și literatura română pentru clasele a X-a – a XII-a și a Ghidului de implementare a curriculumului la limba și literatura română aprobate prin ordinul MECC nr. 906/2019, în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la examenul național de bacalaureat, aprobat prin ordinul nr.47/2018, precum și a Cadrului european comun de referință pentru limbi, Strasbourg 2001/2018.

Programa reprezintă un document reglator și normativ având drept obiectiv major asigurarea desfășurării corecte, eficiente și obiective a examenului, conținând informația necesară: competențe, conținuturi, exemple de itemi, câte un exemplu de test și barem pentru o pregătire temeinică, chibzuită și fără dificultăți a candidaților către examen.

Programa este destinată elevilor, profesorilor, autorilor de teste, conducătorilor instituțiilor de învățământ, părinților etc.

În cadrul examenului național de bacalaureat, limba și literatura română are statut de disciplină obligatorie. Pentru realizarea testului de examen se alocă 180 de minute.

2. Competențele specifice ale disciplinei evaluate în cadrul examenului național de bacalaureat

1. Interpretarea mesajelor scrise/textelor nonliterare și literare din variate surse, manifestând interes pentru lectură, gândire critică și motivare pentru integrarea informațiilor achiziționate în propriul sistem de valori.

2. Redactarea diferitor tipuri de mesaje pe variate suporturi, demonstrând corectitudine, comportament lingvistic autonom și responsabilitate pentru exprimarea în limba română literară.

3. Valorificarea experiențelor lingvistice și de lectură în variate domenii de comunicare în limba română, demonstrând apreciere, respect pentru valorile culturii naționale și universale, deschidere pentru exprimarea identității naționale.

3. Unități de competență, unități de conținut, rezultate ale învățării, evaluate în cadrul examenului național de bacalaureat

Notă: La evaluarea competențelor se va lua în considerare aplicarea normelor limbii române literare, folosirea adecvată, variată, corectă a unităților lexicale.

Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
Competența specifică nr. 3: Interpretarea mesajelor scrise/textelor nonliterare și literare din variate surse, manifestând interes pentru lectură, gândire critică și motivare pentru integrarea informațiilor achiziționate în propriul sistem de valori.		
3.2. Recunoașterea unor informații specifice și de detaliu din texte lecturate, pe baza unor întrebări de sprijin. (X)	Acte comunicative: - a selecta informații; - a identifica persoane/personaje; - a exprima opinii argumentate; - a identifica însușiri/caracteristici; - a exemplifica ceva; - a exprima atitudini/sentimente; - a formula concluzii; - a exprima atitudini argumentate; - a defini unele cuvinte, expresii; - etc.	- aprecierea faptelor personajelor, - rezumarea unui fragment, - construirea unui tabel de clasificare a personajelor, - elaborarea liniei cronologice a evenimentelor, - elaborarea planului de idei al textului, - completarea unui formular cu informații desprinse din text, - formularea răspunsurilor la întrebările adresate, - formularea unor sfaturi pentru o persoană/ un personaj, - identificarea unor asemănări și deosebiri a două texte/personaje, - exprimarea unor opinii, atitudini, - ilustrarea unor aspecte de conținut cu
3.2. Identificarea de informații și opinii relevante conform obiectivelor stabilite. (XI)		
3.2 Identificarea de informații-cheie din diverse texte. (XII)		
3.4. Aprecierea, în baza textelor lecturate, a punctelor de vedere, atitudinilor, sentimentelor exprimate. (X)		
3.4. Raportarea mesajului unui text citit la propriile experiențe de viață și de lectură. (X)		
3.4. Aprecierea relevanței și valorii mesajului unui text lecturat. (XI)		

		<p>exemple din viață,</p> <ul style="list-style-type: none"> - extinderea, reconstruirea unui text, - aplicarea normelor limbii române literare, - folosirea adecvată, variată, corectă a unităților lexicale, - etc.
<p>Competența specifică nr. 4: Redactarea diferitor tipuri de mesaje pe variate suporturi, demonstrând corectitudine, comportament lingvistic autonom și responsabilitate pentru exprimarea în limba română literară.</p>		
4.1. Respectarea exigențelor gramaticale, stilistice și grafice în elaborarea diferitor tipuri de texte. (XII)	<p>Acte comunicative:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a descrie acțiuni/ evenimente; - a prezenta persoane/ personalități; - a redacta un CV, scrisoare de intenție; - a redacta un eseu; - a prezenta o carte; - a exprima atitudini/ sentimente, mulțumiri etc.; - a exprima opinii; - a descrie experiențe, - a formula concluzii, - etc. 	<ul style="list-style-type: none"> - redactarea unui text publicitar, a unui eseu structurat, curriculum vitae (CV), a unei scrisori de intenție, reclamații, - stabilirea unui plan de învățare eficientă, - caracterizarea unui personaj/ unei persoane, - formularea unui motto la text, - realizarea diferitor tipuri de dialog, - redactarea unor sms-uri cu diferite ocazii, - exprimarea opiniilor proprii prezentând argumente convin-gătoare, - ordonarea logică a elemente-lor componente într-un text elaborat, - aplicarea normelor limbii române literare, - folosirea adecvată, variată, corectă a unităților lexicale etc.
4.2. Argumentarea justificată a unui punct de vedere, a unei idei, alegeri. (XI)		
4.2. Argumentarea, cu exemple relevante, a unor idei, opinii proprii. (XII)		
4.3. Redactarea diferitor tipuri de texte utilizând exemple din viață, lecturi. (X)		
4.3. Elaborarea diferitor tipuri de texte conform ariei tematice. (XI)		
4.4. Redactarea unui eseu structurat în baza unei opere literare/experiențe personale. (XI).		
4.4. Redactarea unui eseu structurat conform ariei tematice. (XII)		
<p>Competența specifică nr. 5: Valorificarea experiențelor lingvistice și de lectură în variate domenii de comunicare în limba română, demonstrând apreciere, respect pentru valorile culturii naționale și universale, deschidere pentru exprimarea identității naționale.</p>		
5.1. Aplicarea achizițiilor lingvistice și de lectură în diverse situații de comunicare. (X)	<p>Acte comunicative:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a exprima regrete; - a exemplifica; - a exprima concluzii; - a prezenta argumente convingătoare; - a prezenta/a exprima/ impresii personale; - a susține o opinie/idee 	<ul style="list-style-type: none"> - realizarea unui interviu pe teme socioculturale, de interes personal, - redactarea unui discurs referitor la un eveniment cultural, - descrierea unui loc memorabil, - exprimarea opiniilor, atitudinilor, impresiilor cu
5.1. Utilizarea achizițiilor lingvistice și de lectură în diferite contexte școlare, sociale și culturale. (XII)		

	etc.	referire la opera citită, - aplicarea normelor limbii române literare, - folosirea adecvată, variată, corectă a unităților lexicale, - etc.
Elemente de construcție a comunicării		
Nivelul sintactico-morfologic: A.1 Enunțul: propoziția și fraza A.2 Tipuri de propoziții și structura lor specifică A.3 Textul B.1 Exprimarea unei acțiuni, stări (verb) B.2 Denumirea obiectelor, ființelor (substantiv) B.3 Exprimarea însușirilor (adjectiv) B.4 Exprimarea persoanei (pronume)	B.5 Exprimarea cantității (numeral) B.6 Exprimarea coordonatelor acțiunii de spațiu, timp, mod (adverb) B.7 Exprimarea raporturilor în propoziție (prepoziția, locuțiunea prepozițională) B.8 Exprimarea raporturilor de coordonare și subordonare (conjunția) B.9 Exprimarea emoțiilor și a sunetelor din natură (interjecție)	Nivelul semantico-lexical Nivelul fonetic
Unități tematice <ul style="list-style-type: none"> ▪ Oameni de lângă noi ▪ Lectura între necesitate și plăcere ▪ Cultura sănătății ▪ Comunicare reală și virtuală ▪ Voluntariatul schimbă vieți ▪ Locuri memorabile din republică ▪ Nume românești care au creat valori ▪ Universul preferințelor ▪ Relația părinți – copii ▪ Dragostea înnobilează ▪ Proiecte ecologice ▪ Lecții de viață ▪ Învățarea – o călătorie fără sfârșit ▪ Cariere de succes ▪ Atitudinea față de cei în etate: tradiție sau datorie ▪ Implicare civică în viața comunității ▪ Pro Patria 	Texte recomandate (fragmente) din operele scriitorilor canonici <ul style="list-style-type: none"> • <i>Meșterul Manole</i> • Vasile Alecsandri, <i>Dan, căpitan de plai, Istoria unui galben</i> • Mihai Eminescu, <i>De ce nu-mi vii, Atât de fragedă, Cezara, Luceafărul, Scrisoarea III</i> • George Coșbuc, <i>Trei, Doamne, și toți trei</i> • Mihail Sadoveanu, <i>Baltagul</i> • Liviu Rebreanu, <i>Ciuleandra</i> • Ion Luca Caragiale, <i>Bacalaureat</i> • Mircea Eliade, <i>Memorii</i> • Geo Bogza, <i>Basm</i> • Nicolae Labiș, <i>Moartea căprioarei</i> • Ion Druță, <i>Frunze de dor; Ultima lună de toamnă</i> • Dumitru Matcovschi, <i>Doar femeia</i> • Grigore Vieru, <i>Legământ, Tu, Iartă-mă</i> 	

4. Exemple de itemi

Exemplele de itemi sunt destinate pentru familiarizarea candidaților la examenul național de bacalaureat, profesorilor, autorilor de teste cu structura și tipologia itemilor. Aceste exemple nu acoperă întreaga varietate de formulări posibile de itemi/sarcini, ce pot fi utilizate la elaborarea testelor ce vor fi propuse candidaților.

Niveluri de competențe		
unu	doi	trei
<ul style="list-style-type: none"> - Utilizează vocabular adecvat, sărac, structuri uzuale, unele expresii; - scrie parțial coerent; - folosește enunțuri simple, dezvoltate cu unele raporturi de coordonare și subordonare; - aplică elementar normele ortografice ale limbii române literare. 	<ul style="list-style-type: none"> - Folosește vocabular adecvat, variat, structuri și expresii uzuale; - expune logic idei, uneori incoerente; - utilizează fraze în care se regăsesc raporturi de coordonare și subordonare, mijloace artistice ale limbii; - prezintă un grad destul de avansat de control gramatical. Nu comite greșeli care ar duce la neînțelegeri și le poate corecta când apar. 	<ul style="list-style-type: none"> - Stăpânește un vocabular bogat, variat, o gamă extinsă de structuri, mijloace artistice ale limbii; - expune logic idei, având o abordare originală a mesajului, coerență totală; - păstrează permanent un nivel înalt de corectitudine gramaticală, rar comite greșeli.
<p>Competența specifică nr. 3: Interpretarea mesajelor scrise/textelor nonliterare și literare din variate surse, manifestând interes pentru lectură, gândire critică și motivare pentru integrarea informațiilor achiziționate în propriul sistem de valori.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Scrie litera corespunzătoare fragmentului de text în care se vorbește despre anumite aspecte de conținut (A,B,C,D). • Rescrie enunțul înlocuind cuvintele evidențiate prin sinonimele potrivite contextului. • Rescrie din text enunțurile care vorbesc despre atitudinea personajului central față de învățătură. • Transcrie din text enunțurile care indică anumite aspecte de conținut. • Răspunde la întrebări în baza textului. • Scrie planul simplu al textului. • Formulează titlul-temă al textului. • Scrie întrebări la text care încep cu: <i>Unde? Când? De ce? Cine? Cum? Cum este?</i> etc. • Citește afirmația. Dacă 	<ul style="list-style-type: none"> • Subliniază în text argumente ce justifică spusese personajului. • Identifică trăsături comune ale două personaje. • Încercuiește litera corespunzătoare proverbului care se potrivește drept titlu al textului. • Argumentează, în două enunțuri, titlul textului. • Rezumă, în șapte enunțuri, conținutul textului. • Redactează planul utilizând citate scurte din fiecare fragment numerotat al textului. • Scrie concluzii pe care le-ai făcut în urma lecturii textului. • Scrie, în două enunțuri, care dintre personajele textului are dreptate. Argumentează. • Scrie, în trei enunțuri, cum ai proceda tu în cazul situației descrise. • Exprimă-ți, în patru enunțuri, atitudinea față de relațiile din familia descrisă. • Adresează întrebări unui personaj. • Bifează opera al cărei mesaj este similar mesajului proverbelor date. 	<ul style="list-style-type: none"> • Scrie trei întrebări pe care le-ai adresa personajului central despre calea spre succes. • Explică actualitatea mesajului textului. • Intitulează textul cu o maximă. • Formulează titlul-idee al textului. • Continuă titlul textului cu un enunț argumentativ. • Compară mesajul textului dat cu mesajul altui text studiat. • Explică actualitatea titlului/ mesajului.

<p>este adevărată, încercuiește litera A. Dacă este falsă, încercuiește litera F.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Citește afirmația. Dacă partea a doua explică de ce este adevărată prima parte, încercuiește <i>Da</i>. În caz contrar, încercuiește <i>Nu</i>. • Încercuiește răspunsul corect. Textul sugerează ideea că: A Oricine poate obține succes. B Succesul înseamnă muncă zi de zi. 		
<p>Competența specifică nr. 4: Redactarea diferitor tipuri de mesaje pe variate suporturi, demonstrând corectitudine, comportament lingvistic autonom și responsabilitate pentru exprimarea în limba română literară.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Scrie două enunțuri cu omonimele: <i>noi</i> (adj.), <i>noi</i> (pron). • Scrie câte un enunț cu cuvintele, îmbinările de cuvinte, expresiile frazeologice date. • Descrie, în cinci enunțuri, o zi semnificativă din viața ta sau a cunoscuților tăi. • Răspunde, printr-o propoziție, la întrebări în baza curriculumului vitae. • Completează un dialog cu replici adecvate discutând despre locurile vizitate. • Scrie o felicitare cu o anumită ocazie. • Descrie, în șase enunțuri, un eveniment cultural din localitatea ta. • Completează un eventual dialog dintre doi colegi după o călătorie prin locurile memorabile din Republica Moldova. 	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretează, în șapte enunțuri, un fragment din opera citată, respectând cerințele: indică opera și autorul, exprimă-ți opinia față de personaj, formulează concluzii. • Interpretează, în zece enunțuri un fragment din nuvela „Ultima lună de toamnă” de Ion Druță, în baza reperelor: scrie în două enunțuri atitudinea personajului față de fiu, formulează și argumentează o opinie cu privire la mesajul fragmentului. • Redactează un CV pornind de la informația oferită. • Scrie, în cinci enunțuri, un text publicitar la tema indicată. • Demonstrează, printr-un exemplu, că voluntariatul schimbă vieți. • Caracterizează personajul din opera indicată în baza reperelor: date generale, acțiuni de bază, trăsături de caracter specifice. • Prezintă o personalitate din Republica Moldova utilizând reperele propuse. • Caracterizează un personaj în patru enunțuri. Menționează și trăsăturile lui de caracter, atitudinea ta față de el. • Construiește, în cinci enunțuri, 	<ul style="list-style-type: none"> • Exprimă-ți acordul/dezacordul /bucuria față de situația descrisă justificând opțiunea. • Scrie, în zece enunțuri, un eseu la tema propusă. Lucrarea se apreciază pentru: argumentarea opiniilor cu exemple din viață, utilizarea expresiilor poetice, aforismelor etc., folosirea formulelor de exprimare a opiniei, convingerii, concluziei etc., pentru coerență, respectarea volumului. • Scrie, în douăsprezece enunțuri, un eseu pornind de la afirmația: <i>Înțelepciunea vieții e simplă: Fă în așa fel ca pe unde ai trecut să fie mai bine decât a fost înainte.</i> (Nicolae Iorga) Respectă și reperele: exprimă-ți opinia; prezintă argumente; explică ideea afirmației; folosește un exemplu din viață; formulează o concluzie.

<ul style="list-style-type: none"> • Completează posterul publicitar cu informații potrivite. • Examinează eticheta produsului și răspunde la întrebări. • Completează reclamația cu informații potrivite. • Redă, în zece enunțuri, conținutul operei indicate menționând locul acțiunii, personajele etc. 	<p>finalul textului propunând o altă soluție.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Continuă dialogul cu opt replici complete. Respectă tema: <i>Comunicarea eficientă este cheia către succes. Ești de acord?</i> • Exprimă-ți, în trei enunțuri, atitudinea față de situația ecologică din localitate. • Alege răspunsul adecvat exprimându-ți dorința de a schimba lucrurile spre bine. • Propune trei soluții de rezolvare a problemelor ecologice. • Redactează, în cinci enunțuri, o reclamație în care să-ți exprimi nemulțumirea față de calitatea unui produs cumpărat. • Scrie ce s-ar fi întâmplat dacă ... (nu ar fi găsit bilețelul, de exemplu). • Selectează, din lista de titluri, una dintre variante. Argumentează alegerea în două enunțuri. 	<ul style="list-style-type: none"> • Construiește un dialog în baza situației propuse: <i>Cristina se pregătește serios pentru o conferință. Prietenul ei, Radu, consideră că se poate vorbi în public și fără pregătire. Cristina îl convinge că nu are dreptate.</i> • Redactează, în șapte enunțuri, o scrisoare de intenție pentru a fi înmatriculat la facultatea de litere. • Examinează anunțul. Continuă dialogul cu opt replici pornind de la situația: <i>Ești interesat de ofertă, suni la agenția de turism pentru a afla detalii.</i> • Examinează posterul. Scrie, în spațiul rezervat, o scrisoare de intenție din zece enunțuri, având, drept reper, situația: <i>Ești Tudor Ungureanu, elev al cl. a X-a la Liceul „T. Maiorescu” din Chișinău. În vacanță vrei să devii voluntar la Misiunea Diaconia.</i> • Interpretează fragmentul în zece enunțuri. Respectă reperele indicate: indică opera și autorul; concretizează trei momente importante; caracterizează, în cinci enunțuri, un personaj la alegere; folosește, cel puțin, un citat; exprimă-ți opinia referitor la actualitatea operei; formulează două concluzii utilizând structuri specifice. <p><i>Notă: Componenta gramaticală se regăsește și în itemi ce țin de „redactarea unui eseu”.</i></p>
---	---	--

Competența specifică nr. 5: Valorificarea experiențelor lingvistice și de lectură în variate domenii de comunicare în limba română, demonstrând apreciere, respect pentru valorile culturii naționale și universale, deschidere pentru exprimarea identității naționale.

- Identifică, din șirul propus, o valoare națională promovată de Vitoria Lipan. Comentează-o.
- Scrie, în baza textului, trei reguli de comunicare în mediul virtual pe care le-ai recomanda colegilor.
- Scrie planul simplu al textului.
- Completează dialogul cu replici adecvate menționând atitudinea față de lectură.

- Descrie, în șapte enunțuri, o persoană precizând trăsăturile ei de caracter și atitudinea acesteia față de valorile naționale.
- Scrie, în opt enunțuri, un eventual dialog între doi colegi despre cultura sănătății.
- Completează fișa proiectului cu informații potrivite.

PROIECTUL	ZIUA FAPTELOR BUNE
Scopul proiectului:	•
Activități:	•
Beneficii pentru comunitate:	•

- Descrie, în șapte enunțuri, o persoană precizând trăsăturile ei de caracter și atitudinea acesteia față de valorile naționale.

- Formulează zece întrebări pentru un eventual interviu cu V. Romanciuc, pornind de la versurile: *Oricât de mare ești, Iubire, / Toată, încapi într-o privire.*
- Scrie, în zece enunțuri, un discurs la tema „Limba română este patria mea”.
- Redă, în douăsprezece enunțuri, conținutul romanului „Baltagul” de M. Sadoveanu (fragm.). Respectă și reperele: explică ideea afirmației: „*Baltagul*” este un *exceptional* „*poem al sufletului omului simplu*”... (G. Călinescu), exprimă și argumentează atitudinea personală față de subiectul lucrării.
- Scrie două sfaturi argumentate pentru a-i încuraja pe colegi să fie atenți, blânzi cu persoanele de alături.

5. Exemplu de test și de barem

Acest exemplu de test permite oricărui candidat la examenul național de bacalaureat și publicului larg să-și formeze o idee despre structura testului de bacalaureat, numărul de sarcini/itemi, formatul și nivelul de complexitate ale acestora. Baremul de corectare, care corespunde exemplului de test, oferă o idee despre cerințele referitoare la completitudinea și corectitudinea prezentării unui răspuns detaliat și asigură unificarea la nivel național a corectării și notării lucrărilor candidaților.

Baremul de corectare propus contribuie la evaluarea obiectivă, eficientă a competențelor de practicare a limbii române de către candidați.

I. Citește textul și realizează sarcinile propuse.

- Mamă, uită-te! a strigat fiica mea, Daria, arătând cu degetul spre un cocostârc zburând.

- Da-a-a, am murmurat eu, în timp ce conduceam mașina, cu gândul la programul zilei. Daria s-a întristat, dezamăgită.

Acasă au urmat cina, baia, telefoanele care au ocupat timpul până la culcare.

- Daria, este timpul să te culci!

Obosită, am cuprins-o și am sărutat-o pe obraz. Daria, mulțumită, mi-a zis:

- Mamă, am ceva pentru tine!

- Îmi vei da mâine dimineață, am spus.

Nu mai aveam răbdare s-o ascult. Fiica mi-a răspuns supărată:

- Nu vei avea timp nici dimineață!

- Îmi voi face timp, am zis eu liniștit.

- Nu cred că îți vei face! Va fi ca și astăzi când ți-am spus să te uiți la cocostârc. Nici măcar nu ai auzit ce ți-am spus.

Din păcate, nu am niciodată suficient timp nici pentru ea, nici pentru soțul meu, nici pentru mine. Eram prea obosită să o contrazic. Fiica a pus punctul pe „i” și nu aveam ce să fac.

- Noapte bună! am spus eu ieșind. Până târziu nu am putut să uit privirea fiicei. Mă gândeam că fiica mea se va maturiza și totul se va rezolva. Soțul m-a întrebat de ce sunt tristă. I-am povestit.

- Poate că nu a adormit încă. Du-te să vezi, a zis soțul cu autoritatea părintelui care știe că are dreptate.

I-am urmat sfatul. Aș fi dorit să-mi vină mie ideea aceasta. Am intrat încetișor. Am observat că Daria avea în mână o hârtie. Foaia mototolită era o inimă mare, roșie, ruptă în bucățele. Mi s-au umplut ochii de lacrimi. Am adunat cu grijă bucățelele și am citit:

Mamă, te iubesc! Deși tu, mamă, ești ocupată și muncești din greu, totuși găsești întotdeauna timp pentru mine. Te iubesc, mamă, pentru că Eu sunt cea mai mare parte din ziua ta ocupată.

La șapte ani avea înțelepciunea lui Solomon. Dimineață, am adus în camera Dariei o tavă cu două cești de ciocolată fierbinte cu frișcă și două tartine cu unt și gem. Mi-am mângâiat fiica pe obraz și m-am simțit cea mai fericită mamă din lume. Ea m-a întrebat nedumerită:

- Ce este aceasta?

- E pentru tine, pentru că tu ești cea mai mare parte din ziua mea ocupată.

(După Cindy Ladage)

Nr. ord	Itemi	Punctaj
1.	Transcrie, din text , enunțurile care indică: a) supărarea fetei _____ b) sfatul soțului _____ c) regretul mamei _____ d) vârsta fetei _____	L 0 1 2 3 4
2.	Rescrie enunțurile înlocuind cuvintele subliniate prin sinonimele lor, potrivite contextului. <i>Îmi voi face timp, <u>am zis eu liniștit</u>. Din păcate, nu am <u>niciodată</u> <u>suficient</u> timp nici pentru soțul meu și nici pentru <u>fata</u> mea.</i>	L 0 1 2 3 4 5 6
3.	Scrie câte un enunț dezvoltat cu fiecare verb. <i>a uita</i> _____ <i>a se uita</i> _____ <i>a-și uita</i> _____	L 0 1 2 3
4.	Adresează-i fiicei patru întrebări pornind de la conținutul textului. <i>Ce</i> _____? <i>Când</i> _____? <i>De ce</i> _____? <i>Cum crezi</i> _____?	L 0 1 2 3 4
5.	Bifează unul dintre titlurile care ilustrează mesajul textului. Argumentează alegerea într-un enunț. ☐ Prea ocupată?! ☐ O lecție pentru mama. ☐ Mamă, te iubesc!	L 0 1 2
6.	Caracterizează-o pe mama Dariei în patru enunțuri argumentate exprimându-ți și atitudinea față de ea.	L 0 1 2 3 4 L 0 1 2
7.	Scrie, în trei enunțuri, un posibil final respectând condiția: mama nu a citit mesajul fiicei.	L 0 1 2 3
8.	Explică, în trei enunțuri, actualitatea mesajului textului.	L 0 1 2 3
9.	Scrie-le părinților două sfaturi argumentate pentru a-i convinge să-și facă mai mult timp pentru copii.	L 0 1 2 3 4
II.	Scrie un dialog din opt replici complete respectând fiecare aspect al situației: <i>Ana vrea să organizeze o acțiune ecologică. Ea îl roagă pe Andrei să elaboreze o listă de activități. Andrei acceptă și îi oferă sugestii. Ana îi mulțumește pentru ajutor.</i>	L 0 1 2 3 4 L 0 2 L 0 3
Pentru corectitudinea părților I și II ale testului		L 0 1 2 3 4 5 6
III.	Citește fragmentul și realizează sarcinile propuse. Aici, în Frumușica, trăiește Andrei, cel mai mare dintre frați. Tata, când ajunge cu vorba la el, pare a uita că și Andrei i-a fost cândva fecior în casă. Ceea ce a fost a fost demult. Acum și Andrei e cărunt, are copii de însurat. Totuși, când pornește să ne vadă (viziteze), tata începe de fiecare dată cu Frumușica, ca să stea puțin de vorbă cu un om deștept și cuminte ce îi este drag. Apare o nevastă jосуță cu mânecele suflecate. Se uită lung la cușma lui, apoi zâmbește din toată inima. L-a recunoscut.	

	<p>Un băietan de vreo șaisprezece ani, curățel îmbrăcat, pieptănat grijuliu, le deschide ușa prin care nu trec decât musafirii și-i sărută mâna bunelului.</p> <p>O bună jumătate de noapte, până aproape de zori, tata stă în capul mesei, împodobit în cămașa albă pe care i-a cumpărat-o Andrei. În jur s-a întins o petrecere de toată frumusețea. Când se face liniște, el zâmbește tuturor:</p> <p>Las' că-i bine... (După Ion Druță)</p>
1.	<p>Exprimă-ți, în două enunțuri, impresia asupra fragmentului citit selectând una dintre variantele propuse.</p> <p><i>Evenimentul descris este:</i> deosebit important ordinar plăcut</p> <p style="text-align: right;">L 0 1 2</p>
2.	<p>Scrie trei argumente ce justifică atitudinea respectuoasă a familiei față de bunic.</p> <p style="text-align: right;">L 0 1 2 3 4 5 6</p>
3.	<p>Concretizează, în două enunțuri, semnificația expresiei „Las' că-i bine...”</p> <p style="text-align: right;">L 0 1 2 3 4</p>
4.	<p>Explică, în trei enunțuri, care este legătura dintre fragmentul citit și versurile lui Dumitru Matcovschi: „Părinții noștri luminoși ca sfinții...”</p> <p style="text-align: right;">L 0 1 2 3 4 5 6</p>
5.	<p>Menționează, în două enunțuri, ce te-a impresionat în acest text.</p> <p style="text-align: right;">L 0 1 2 3 4</p>
IV.	<p>Scrie, în douăsprezece enunțuri, un eseu pornind de la afirmația:</p> <p style="text-align: center;"><i>Comunicarea este o formă de artă.</i></p> <p>Respectă și reperele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • explică ideea afirmației; • prezintă argumente; • exprimă-ți opinia; • folosește un exemplu; • formulează o concluzie; • intitulează eseul. <p>L 0 2 L 0 1 2 L 0 1 L 0 1 2 L 0 1 L 0 1 2 L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12</p>
Pentru corectitudinea părților III și IV ale testului	
L 0 1 2 3 4 5 6	

Barem de corectare

- Se acordă câte un punct pentru fiecare enunț logic.
- Enunțul se consideră dezvoltat dacă, pe lângă subiect și predicat, conține una sau mai multe părți secundare de propoziție.

Nr. d/o	Răspuns corect/ posibil	Specificări	Punctaj
I.1	Se consideră corecte enunțurile: a) <i>Nu vei avea timp nici dimineată!/ Nu cred că îți vei face!/ Va fi ca și astăzi când ți-am spus să te uiți la cocostârc.</i> b) <i>Du-te să vezi, a zis soțul cu autoritatea părintelui care știe că are dreptate.</i> c) <i>Din păcate, nu am niciodată suficient timp nici pentru ea, nici pentru soțul meu, nici pentru mine.</i> d) <i>La șapte ani avea înțelepciunea lui Solomon.</i> Se admit și alte variante adecvate.	Se acordă câte un punct pentru fiecare enunț identificat corect.	0-4
2.	<i>Îmi voi face timp, <u>am zis eu liniștit.</u> <u>Din păcate, nu am niciodată suficient timp nici pentru soțul meu și nici pentru fata mea.</u></i> Se admit variantele: am zis – am spus, am rostit, am afirmat; liniștit - calm, domol; din păcate – spre regret, cu părere de rău; niciodată – nicicând; suficient – destul; fata - fiica și alte variante potrivite contextului.	Se acordă câte un punct pentru fiecare sinonim (cuvinte, expresii) identificat corect.	0-6
3.	Se acceptă enunțuri dezvoltate, adecvate sarcinii. La alcătuirea enunțurilor elevul folosește verbele la orice mod, timp, persoană etc.	Se acordă câte un punct pentru fiecare enunț adecvat sarcinii.	0-3
4.	Se acceptă întrebări logice, directe , adresate fiicei.	Se acordă câte un punct pentru fiecare întrebare directă , adecvată sarcinii.	0-4
5.	Se acceptă un argument convingător ce justifică alegerea titlului.	Se acordă două puncte pentru un argument convingător și un punct pentru un argument superficial.	0-2
6.	Se acceptă o compoziție adecvată sarcinii.	Se acordă: · câte un punct pentru fiecare enunț logic; · un punct pentru caracterizarea argumentată; · un punct pentru exprimarea argumentată a atitudinii față de personaj.	0-6
7.	Se acceptă un răspuns adecvat sarcinii.	Se acordă câte un punct pentru fiecare enunț logic, adecvat sarcinii.	0-3

8.	Se acceptă un răspuns adecvat sarcinii.	Se acordă câte un punct pentru fiecare enunț logic, adecvat sarcinii.	0-3				
9.	Se admit sfaturi potrivite sarcinii. Notă: Se acceptă verbele utilizate la modurile imperativ, condițional sau conjunctiv, persoana a II-a, plural.	Se acordă câte două puncte pentru un sfat argumentat; câte un punct pentru un sfat neargumentat.	0-4				
II.	Se acceptă un dialog conform situației. Note: Nu se acordă puncte pentru: a. replicile ce conțin doar un cuvânt (de tipul: Da. Mulțumesc. etc.). b. un produs alogic/ incoerent.	Se acordă: · câte un punct pentru reflectarea fiecărui aspect al situației: solicitarea ajutorului; acceptare; sugestii; mulțumire; · două puncte integral pentru utilizarea lexicului adecvat, variat, specific temei; · trei puncte integral pentru respectarea volumului.	0-9				
	Corectitudinea (părțile I, II ale testului).	Se acordă șase puncte pentru corectitudinea exprimării în realizarea părților I, II ale testului. Notă: Dacă elevul a realizat 50% din volumul indicat, i se acordă respectiv 50% din punctajul prevăzut pentru corectitudine.	0-6				
	Puncte	6	5	4	3	2	1
	Nr. de greșeli	0-5	6-8	9-11	12-14	15-17	18-20
III. 1	Se acceptă enunțuri logice, adecvate sarcinii.	Se acordă câte un punct pentru fiecare enunț logic.	0-2				
2.	Se acceptă enunțuri logice, adecvate sarcinii.	Se acordă câte două puncte pentru un argument convingător; câte un punct pentru un argument superficial.	0-6				
3.	Se acceptă enunțuri logice, adecvate sarcinii.	Se acordă câte două puncte integral pentru fiecare enunț logic ce ilustrează semnificația expresiei.	0-4				
4.	Se acceptă enunțuri logice, adecvate sarcinii.	Se acordă câte două puncte integral pentru fiecare enunț logic.	0-6				
5.	Se acceptă enunțuri logice, adecvate sarcinii.	Se acordă câte două puncte integral pentru fiecare enunț logic.	0-4				
IV.	Se acceptă o compoziție adecvată sarcinii.	Se acordă: · două puncte integral pentru explicarea ideii afirmației; · două puncte pentru prezentarea argumentelor convingătoare și un punct pentru argumente superficiale; · un punct pentru exprimarea opiniei; · două puncte pentru folosirea unui exemplu sugestiv/ convingător; un punct pentru un exemplu superficial; · un punct pentru formularea concluziei; · două puncte pentru un titlu	0-22				

		deosebit al eseului și un punct pentru un titlu ordinar; · câte un punct pentru fiecare enunț logic.					
	Corectitudinea (părțile III, IV ale testului).	Se acordă șase puncte pentru corectitudinea exprimării în realizarea părților III, IV ale testului. Notă: Dacă elevul a realizat 50% din volumul indicat, i se acordă respectiv 50% din punctajul prevăzut pentru corectitudine.					0-6
	Puncte	6	5	4	3	2	1
	Nr. de greșeli	0-5	6-8	9-11	12-14	15-17	18-20
Total: 100 de puncte							